

Editorial

Ampliació del Catàleg de Flora Amenaçada de Catalunya

Al DOGC del 20 d'abril s'ha publicat la **Resolució AAM/732/2015** del Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi Natural per la qual s'aprova la modificació i ampliació del Catàleg de Flora Amenaçada de Catalunya. De manera resumida, el seu contingut inclou:

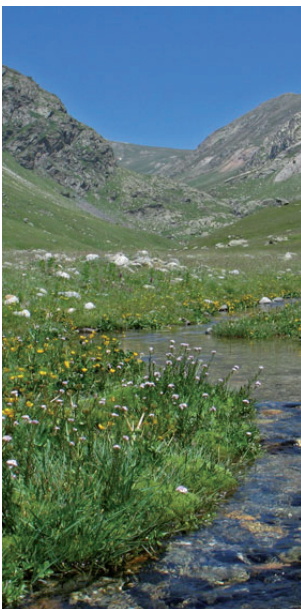
- 148 noves espècies i subespècies de flora catalogades (incloent-hi fongs, líquens i moltes).
- 5 tàxons descatalogats respecte al catàleg del Decret 172/2008 anterior.
- 13 canvis de categoria respecte al catàleg del Decret 172/2008 anterior.
- actualització dels noms científics de les espècies i subespècies incloses anteriorment.

El catàleg inicial, que data de 2008, veu així incrementat substancialment el nombre d'espècies de flora catalogades a Catalunya, per mitjà d'un instrument legal (Resolució del Conseller) de tramitació teòricament més ràpida i àgil que una normativa de rang superior (per exemple, Decret), però que en aquesta ocasió s'ha endarrerit força, atès que l'ampliació va ser sotmesa a informació pública l'abril de 2012 i aprovada per la Comissió Assessora de Conservació de Flora de Catalunya a finals de 2012, però no ha vist la llum fins al primer trimestre de 2015. Aquesta lentitud ha comportat que diversos tàxons endèmics de Catalunya descrits recentment (2014-2015)

i avaluats com a amenaçats i possiblement mereixedors d'integrar-se a la llista, com ara *Androsace halleri* subsp. *nuria* Schönsw. & Schneew., *Alyssum cacuminum* Španiel, Marhold & Lihová, o bé *Primula subpyrenaica* Aymerich, L.Sáez & López-Alvarado, no puguin gaudir de la protecció que implicaria formar part del Catàleg.

Les novetats més destacables són:

- La publicació al DOGC inclou el text refós del catàleg de 2008 i de l'ampliació de 2015, amb les novetats (marcats amb *) i els canvis de categoria (marcats amb **) en un llistat únic que constitueix el nou Catàleg, cosa que permetrà tenir un document unificat.
- Aquest nou Catàleg refós conté el llistat organitzat en dos annexos que totalitzen 325 tàxons: Annex I, espècies i subespècies amb la categoria legal «en perill d'extinció»; Annex II, espècies i subespècies amb la categoria legal «vulnerable».
- No obstant, el Decret 172/2008 de creació del Catàleg incloïa un Annex III amb els 152 tàxons provinents del llistat del PEIN però que no formen part pròpiament del Catàleg de Flora Amenaçada de Catalunya i, per tant, són «espècies de la flora estrictament protegides» de l'Annex III del Decret 172/2008, el qual modificava l'Annex 3 del Decret 328/1992 d'aprovació del PEIN.
- Les espècies i subespècies de flora legalment catalogades com a amenaçades a Catalunya després de l'ampliació són 325, que és un volum realment important respecte al total de la flora, i elevat en comparació amb llistats d'abast territorial més extens. L'Estat espanyol, incloent-hi Canàries, té 313 tàxons de flora inclosos al **Llistat d'Espècies Silvestres en Règim de Protecció Especial**, de les quals, 146 al Catàleg Espanyol d'Espècies Amenaçades;

Mannia fragans

LimnoPirineus és un projecte LIFE+ Natura destinat a la millora de l'estat de conservació d'espècies i hàbitats aquàtics d'interès europeu de l'alta muntanya dels Pirineus.

Millán, A.; Sánchez-Fernández, D.; Abellán, P.; Picazo, F.; Carbonell, J.A.; Lobo, J.M.; Ribera, I. 2014. **Atlas de los coleópteros acuáticos de España peninsular**. Madrid: Ministerio de Agricultura, Alimentación y Medio Ambiente. 820 p.

a Europa continental, 369 tàxons de flora són inclosos a la Directiva Hàbitats, de les quals 329 a l'Annex II i 60 a l'Annex IV. També és una xifra elevada, si la comparem amb els catàlegs de les altres Comunitats Autònomes: les **Illes Balears** tenen 24 tàxons en llistes equivalents, 12 «en perill d'extinció» i 12 de «vulnerables»; el **País Valencià** en té 85, 35 «en perill d'extinció» i 50 «vulnerables». Si a Catalunya hi afegim les 152 vigents de l'Annex III del PEIN (protegides per llei catalana en alguns espais naturals protegits), el total s'eleva a 477 tàxons de flora.

- De les 325 espècies i subespècies catalogades, 109 (el 33,5 %) ho són «en perill d'extinció», mentre que 216 (el 66,5 % restant), ho són com a «vulnerables», percentatges que són 50-50 a les Illes Balears i 41-59 al País Valencià.
- Potser la novetat més rellevant del nou llistat és la incorporació, per primera vegada, de grups d'organismes tradicionalment no considerats als catàlegs de flora amenaçada o protegida: fongs, líquens i briòfits.
- Si bé alguns briòfits (9 tàxons) ja fan part del llistat del PEIN i, per tant, tenen protecció genèrica als espais naturals protegits d'on són relacionats i, des de fa ben pocs anys, hi ha moltes i esfagnes a la llista espanyola, per primera vegada la legislació catalana cataloga a tot el territori administrat per la Generalitat de Catalunya, un total de 40 tàxons de briòfits, 24 «en perill d'extinció» i 16 «vulnerables». La proposta inicial del llistat aprovat prové d'un document elaborat per un equip d'experts de la ICHN a petició del Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi Natural.
- Però encara s'ha de considerar més innovadora la inclusió d'espècies de fongs i de líquens al Catàleg de Flora Amenaçada de Catalunya. Primer, per la pròpia consideració d'aquests organismes dins del concepte «ampli» de flora, tot aprofitant l'existència d'un marc legal i conceptual per a la flora que la diversitat fúngica —la funga— no té i d'acord amb les recomanacions de l'Estratègia Catalana de Conservació de Flora. Segon, per l'encara incipient experiència d'avaluació del grau d'amenaça en fongs i líquens i, més encara, de presència en textos normatius de protecció d'espècies. Els fongs i líquens inclosos al catàleg foren avaluats i proposats per un equip d'experts de la ICHN com a resultat d'un encàrrec del Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi Natural d'acord amb les conclusions de les Primeres Jornades Catalanes de Conservació de Flora celebrades a Blanes el 2008. L'ampliació del Catàleg de 2015 incorpora un total de 20 tàxons de fongs (1 «en perill d'extinció» i 19 de «vulnerables») i de 21 de líquens (1 «en perill d'extinció» i 20 de «vulnerables»), amb una prudència d'inclusió en la màxima categoria que sembla apropiada per la novetat.
- Pel que fa a plantes vasculares, les noves incorporacions fan que constin al Catàleg

ampliat 23 pteridòfits (9 «en perill d'extinció» i 14 de «vulnerables») i, el gruix d'espècies i subespècies del catàleg, 221 espermatòfits (74 «en perill d'extinció» i 147 de «vulnerables»).

- El Catàleg no incorpora encara cap espècie d'algues, que és un camp que cal desenvolupar en un futur i aplicar criteris d'avaluació d'amenaça propis, adaptats a les característiques del grup, tal com recomana l'Estratègia Catalana de Conservació de Flora. A escala estatal, hi ha 12 espècies d'algues que figuren al Llistat d'Espècies Silvestres en Règim de Protecció Especial.
- Una altra característica tècnica del Catàleg que cal valorar molt positivament, ha estat l'adaptació de la nomenclatura i la taxonomia al coneixement actual sobre la sistemàtica dels diversos grups. Si aquests canvis nomenclaturals podien dur a alguna controvèrsia (i a convertir-se en argüència legal per a possibles recursos contra disposicions de conservació de flora o restriccions a activitats d'explotació de la biodiversitat o d'ús del territori derivades de l'aplicació del propi Catàleg), l'Administració catalana ha tingut la precaució d'incloure els sinònims anteriorment emprats i els que figuren en altra normativa aplicable. No és freqüent veure sinonímies i taxonomies actualitzades als llistats normatius i cal reconèixer la incorporació de la millor informació científica disponible en cada moment. Un exemple d'això és la inclusió, en l'ampliació, de *Petrocoptis pardoii* com a espècie del Catàleg (Annex II), tot indicant com a sinònim *Petrocoptis montsicciana*, amb el qual figura al Llistat d'Espècies Silvestres en Règim de Protecció Especial o a la Directiva Hàbitats; així es preserva la precisió taxonòmica i s'aporta, a la vegada, la seguretat jurídica que requereix la inclusió d'un tàxon a la Resolució.

Es tracta, doncs, d'un text que respon als coneixements derivats de la recerca botànica al nostre país, dels canvis en el territori i en l'estat de conservació de la flora, de les

aportacions del *Llibre vermell* i dels experts de la ICHN i de les modificacions legislatives de normes de rang estatal i europeu que són aplicables, motiu pel qual cal considerar-lo com a un document tècnicament molt correcte i amb un contingut d'espècies prou ampli i ambiciós per esdevenir una eina important en la conservació de la flora catalana que, amb aquesta Resolució veu cobert un percentatge molt important de la seva flora amenaçada.

Una de les conseqüències immediates del text és que haurà de modificar les prioritats dels plans d'acció de la pròpia conselleria, dels espais naturals protegits que allotgen les espècies i de tota mena d'organismes, gestors, grups d'estudi i professionals que, en molts casos, realitzen barems basats en l'atorgament de punts en funció dels criteris de protecció legal. També tindrà repercussions en els informes d'impacte i d'altres treballs de planificació i de diagnòstic. Però, sobretot, la inclusió de 148 noves espècies i subespècies de flora al catàleg comporta 148 noves obligacions i compromisos de conservació i, raonablement, d'un increment substancial dels recursos que s'hi han de dedicar per atènyer els objectius expressats al preàmbul, com ara dotar els tàxons «d'un règim específic de protecció que n'asseguri la conservació i recuperació» o les derivades de les prohibicions establertes a l'article 2 del Decret 172/2008.

És en aquest punt on es percep el risc que té el Catàleg. En paraules textuales del docu-

ment de l'*Estratègia Catalana de Conservació de Flora* (ECCF 2014: 59), «es considera que la normativa vigent en la matèria en l'actualitat és àmpliament suficient i que la debilitat es troba en l'execució de les previsions que la legislació estableix (lentitud en l'aprovació de mesures, insuficiència dels pressupostos que s'hi destinen, etc.), més que no pas en la pròpia norma. Un exemple d'això és la programació de plans de recuperació. Si l'aplicació del decret D.172/2008 de 26 d'agost, segueix els terminis de la Llei 42/2007, de 13 de desembre, (almenys l'expressió «d'acord amb la legislació vigent» es pot entendre així), l'agost de 2011 calia haver fet («elaborat i aprovat») els plans de recuperació de totes les espècies de l'Annex I (58) i l'agost del 2013, caldria haver finalitzat tota la resta (125 més) de plans de conservació, objectiu de difícil compliment ja que encara no se n'ha aprovat cap». El volum de la tasca pendent, a partir d'ara, encara ha augmentat i es troba a la xifra de 325 reptes de conservació per a tots els tàxons catalogats. Si bé s'han iniciat mesures parcials de conservació de flora a Catalunya (programes de formació, alguns plans de seguiment, mesures des dels espais naturals protegits, accions *ex situ*, etc.), el llistó que dibuixa el nou Catàleg resultant de l'ampliació té una magnitud molt superior i mereix una execució d'un gruix considerable. Però si el repte és gran, és perquè el nou catàleg ho és. És a dir: tenim una bona eina, ara és el moment de fer-la servir, i bé. ■

EuroBirdPortal (EBP)

L'EBP és una iniciativa de l'European Bird Census Council (EBCC) que, gràcies a la col·laboració dels diferents portals web de recollida de dades ornitològiques d'Europa, com ara *ornitho.cat*, té com a objectiu discernir els canvis a escala europea en la distribució estacional dels ocells, els patrons migratoris i la fenologia.

Recerca participativa

Els coleòpters florícoles del Vallès Occidental

Aprofitant l'inici del quart any de treball de camp, els participants en el projecte de recerca participativa sobre els coleòpters florícoles del Vallès Occidental, van fer una reunió de valoració del desenvolupament del projecte, organitzada per la Secció de Ciències Naturals del Centre Excursionista de Terrassa.

Durant els tres primers anys del projecte s'han trobat 271 espècies de 36 famílies diferents. En conjunt s'han obtingut 2.171 citacions, de les quals el 50 % corresponen a escarabèids i edemèrids, seguits de cerambícids, buprèstids i crisomèlids. Els coleòpters més observats han estat espècies tan comuns com *Oxythyria funesta*, *Mylabris quadripunctata*, *Oedemera nobilis* i *Stenopterus rufus*, però també s'han trobat altres espècies que fins a la data no s'havien citat al Vallès.

Pel que fa a les plantes sobre les que s'han trobat aquests coleòpters, s'han comptabilitzat 176 espècies diferents, corresponent, però, el 40 % de les observacions a cistàcies, especialment *Cistus albidus*.

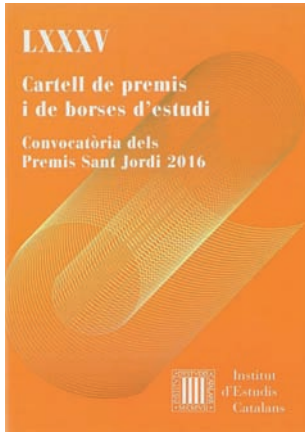
Un dels aspectes d'aquest projecte que caldria millorar és la prospecció de diferents sectors de la comarca que han estat poc visitats així com d'hàbitats o espècies vegetals

molt concretes que acullen coleòpters molt específics.

En començar el projecte, un bon coneixedor del medi natural de la comarca desitjà tornar a tenir alguna notícia d'un escarabat tan emblemàtic com *Hoplia coerulea*. Després de tres anys de treball de camp ja es tornen a tenir dades de la presència d'aquest escarabèid a la riera de Rellinars i a la vall d'Horta. ■

Cursos naturalistes

LXXXV Cartell de premis i de borses d'estudi l'Institut d'Estudis Catalans

L'IEC convoca premis amb l'objectiu de distingir obres i investigadors en tots els àmbits de la ciència i de la cultura catalanes. Els premis s'atorguen a persones i a obres que destaquen per llur vàlua científica o acadèmica.

Podem [consultar les bases](#), al web de l'Institut d'Estudis Catalans.

Les tortugues de Catalunya. Estudi, coneixement i gestió

Els dies 9 i 10 de maig es va realitzar, al Museu de les Terres de l'Ebre, el curs «Les tortugues de Catalunya». Aquest curs es va organitzar conjuntament per la Institució Catalana d'Història Natural i el Museu de les Terres de l'Ebre en el marc del programa anual de cursos naturalistes de la Institució.

Al llarg dels dos dies que va durar el curs, els continguts impartits es van estructurar en dos gran blocs. Una primera part més teòrica, impartida a les instal·lacions del Museu de les Terres de l'Ebre, en la qual els participants van conèixer les principals característiques que defineixen la biologia i etologia d'aquest interessant grup de rèptils, les característiques morfològiques en què s'han de fixar per identificar les espècies presents als espais naturals de Catalunya i quines són les amenaces (destrucció de l'hàbitat, captura i comerç il·legal, espècies introduïdes, etc.) per a la supervivència d'aquests animals al nostre país. Aquesta primera jornada va finalitzar amb la visita al Centre de Recuperació de Fauna Salvatge del Canal Vell al Parc Natural del Delta de l'Ebre, on els tècnics del parc van mostrar les instal·lacions i van expli-

car els projectes de cria i recuperació que realitzen amb tortugues, especialment amb la tortuga d'estany *Emys orbicularis*.

El diumenge es va realitzar el segon bloc, molt més pràctic, amb una sortida de camp durant la qual es van realitzar captures i marcatges de diferents exemplars de tortugues d'aigua, com la tortuga d'estany, la tortuga de rierol i algun individu de tortugues al·lòtones del gènere *Trachemys*. Els participants al curs també van poder realitzar el seguiment dels exemplars marcats i van observar com es realitzen diferents tècniques i mètodes d'estudi i seguiment d'aquestes espècies. ■

Els mol·luscs terrestres a Catalunya. Observació, identificació i tècniques de recerca de camp

El cap de setmana del 6 i 7 de juny va tenir lloc al Parc Natural de la Serra de Montsant el curs naturalista «Els mol·luscs terrestres a Catalunya: observació, identificació i tècniques de recerca de camp». Aquest curs pràctic sobre diferents tècniques i eines útils per als naturalistes, va estar impartit per Vicenç Bros de l'Oficina Tècnica de Parcs Naturals de la Diputació de Barcelona.

El curs va començar el dissabte al matí amb una sessió teòrica a la seu del Parc Natural, a la Morera de Montsant, durant la qual es van definir les principals característiques que defineixen la biologia i l'etologia d'aquest grup d'invertebrats i al mateix temps, els principals trets que permeten identificar les espècies. El ponent, amb un llenguatge entenedor per a tothom, també va fer una breu introducció a les tècniques bàsiques d'estudi en el laboratori. Al mateix temps, la presentació va incloure un recull de les principals espècies d'interès per a la conservació presents al Principat de Catalunya, i es tractà la problemàtica de la seva conservació.

Dissabte a la tarda, es va fer la primera sortida de camp pels entorns de la Morera de

Montsant, durant la qual es van explicar les principals metodologies de recerca de camp i la localització en el medi d'algunes de les espècies característiques dels ambients xeròfils.

Diumenge, els assistents van poder realitzar una excursió on es va fer treball de camp en diferents hàbitats. Aquest recorregut va permetre conèixer molts racons de gran interès naturalista i paisatgístic del congost de Fragnerau. Durant la tarda es va visitar l'Albareda dels Arçons a l'aiguabarreig del riu Prades i del riu del Teix, prop d'Ulde-

molins. Algunes de les espècies que es van poder observar foren: *Ancylus fluviatilis*, *Abida polyodon*, *Cepaea nemoralis*, *Ferussacia folliculus*, *Galba truncatula*, *Granopupa granum*, *Iberus alonensis*, *Jaminia quadridens*, *Potamopyrgus antipodarum*, *Pseudotachea splendida*, *Xerocrassa subrogata* i *Xerocrassa penchinati*, entre d'altres.

Per acabar, pel que fa al desenvolupament del curs, s'ha d'agrair la bona acollida dispensada pels responsables del parc natural,

(Continua)

així com les immillorables instal·lacions del punt d'informació. També cal destacar l'interès mostrat pels participants al curs,

que va fer possible tractar i aprofundir en els diferents aspectes de la malacologia continental catalana. ■

Insectes pol·linitzadors i pol·linització

La pol·linització és un procés essencial en el funcionament dels ecosistemes terrestres. A escala mundial s'ha calculat que el 80% de les plantes silvestres, així com més de 400 espècies conreades, depenen en major o menor grau de la pol·linització per insectes per a produir llavors i fruits.

La importància d'aquest procés va estar molt present en el desenvolupament del curs sobre insectes pol·linitzadors i pol·linització que es va celebrar a can Jordà, seu dels Serveis Tècnics del Parc Natural de la Zona Volcànica de la Garrotxa, el cap de setmana del 13 i 14 de juny.

Els professors del curs van ser els investigadors del CREAM, Jordi Bosch i Helena Barril que van saber transmetre els seus coneixements als alumnes de manera molt clara i pedagògica. Les sessions teòriques,

breus, van servir per introduir i repassar conceptes bàsics que més tard foren aprofundits en la part pràctica, la qual, va ocupar bona part del curs. En el camp es va observar el comportament recol·lector de les diferents espècies pol·linitzadores i es van identificar les més comunes que volaven a les pastures de l'entorn de can Jordà.

També es van mostrar tècniques d'extracció del nèctar de les flors i es van agafar mostres de pol·len, tant de les flors com dels insectes pol·linitzadors, que posteriorment van ser identificades amb microscopi al laboratori. En la part final del curs es van exposar les línies d'investigació que s'estan desenvolupant en aquests moments sobre la pol·linització a Catalunya i es va debatre sobre la necessitat de minimitzar els impactes que poden incidir en aquest procés natural tant fonamental per la salut dels nostres ecosistemes. ■

Publicacions

Butlletí de la ICHN, número 79

L'edició de *Butlletí de la Institució* núm. 79 va avançant a bon ritme i ja es poden consultar en format digital els dotze primers articles, els quals fan referència a la flora de Ponent, de les muntanyes de Prades, del Montseny i del cap de Creus, a espècies de la flora al·lòctones de la Costa Brava, així com als himenòpters de Mèxic i Colòmbia,

als dípters d'Algèria i a coleòpters ptínids i bostríquids de la península Ibèrica.

També inclou una nova citació per a la península Ibèrica d'un tenebrionid de les Planes de Son i les observacions de marta a Osona dutes a terme en el marc del projecte d'estudi que realitza el GNO-ICHN. ■

Delegació del Bages

Sortides naturalistes guiades

Roca Canalda i Zoo del Pirineu. La sortida del 9 de maig va agradar moltíssim per dos motius que per separat commouen i que junts a Roca Canalda (Odèn, Solsonès) fan un conjunt de salvatge i bellesa irrepetibles: un paisatge geològic rotund i l'exhibició de vol d'aus rapinyaires al Zoo del Pirineu.

La sortida començà a l'Hostal del Cap de Pla (Lladurs) que convida a esmorzar i a gaudir de la vista. Enllà de la fondalada del riu de Canalda, la paret de Puig Sobirà de calcàries paleocèniques, el front dels Pirineus, cavalca sobre els conglomerats oligocènics de Roca Canalda; darrera continua el gran massís del

Port del Comte amb el cim de Querol a l'extrem sud-est. Un cop interpretat el paisatge a l'engròs, ens endinsem al bosc pel camí que baixa cap a Sant Agustí d'Isanta. De bon començament dominen els pins rojalets, a l'acostar-nos a la rasa de Fontferrera s'hi sumen grèvols i trèmols i, un cop creuat el torrent, apareix l'objectiu cercat: un rodal de pinasses de troncs alts i gruixuts amb tot l'aire de bosc madur. Aquest grup de pinasses grans il·lustra la potencialitat del bosc d'extenses zones de la Catalunya central, a la vegada que recorda el grup de sequoies de la finca de Masjoan (Espinelves) visitat en la sortida de març.

(Continua)

**Butlletí de la
Institució Catalana
d'Història Natural**

79

Barcelona 2015

Butlletí de la
Institució Catalana
d'Història Natural

Atenció! Ens hem adonat que a alguns exemplars els falten pàgines. Els que tingueu un exemplar defectuós, envieu un missatge a la Secretaria i us n'enviarem un altre de nou.

Ca la Rita, sota Roca Canalda

Àguila marcenca (*Circaetus gallicus*)

Gamarús (*Strix aluco*)

Fagina (*Martes foina*)

La caminada del dia és la volta a Roca Canalda, començant per l'àrea del Planellot on hi ha el **Zoo del Pirineu**. La ruta ressegueix la base de la Roca Canalda on una capa argilosa més susceptible a l'erosió ha facilitat que es formi una llarguíssima balma, més o menys profunda a trams, que va ser habitada. Queda dempeus la casa on fins fa pocs anys va viure sola la Rita, després vénen les runes de ca l'Andreu, el Ditet és un monòlit aïllat per una gran esquerda, segueix la llarga balma de l'Espluga Melera on sempre s'havia guardat el bestiar i finalment, a l'extrem est, queden penjades les coves dels Moros, inaccessibles per a la majoria. Els tres escaladors de la colla, en Francesc S., en Josep Ll., i en Francesc P., que ja ho portaven de cap, no deixen escapar l'ocasió d'enfilar-s'hi. Ja no viu ningú a les cases troglodítiques ni s'arrecera el bestiar a les balmes de Roca Canalda; però amunt, als relleixos de la paret assolellada, fan niu com a mínim els roquerols que van i vénen, una colònia d'orenetes cuablanca, els nombrosos voltors que planen al cel i l'aufany.

Els pins rojos de l'àrea entre les Coves dels Moros i la carretera d'Odèn estan afectats per una malaltia fúngica, un xancre *-Fusarium circinatum* potser? - que sembla estar en expansió. El mal asseca les fulles començant per les de l'extrem de les branques que passen a color marró rogenc.

A l'extrem est de la paret, el Morro de la Roca, el camí dona la volta i s'enfila per pinedes de pi roig i prats cap al feixant dels Colls, entre les parets de Canalda, ja a sota, i la de puig Sobirà encara per damunt. El prat assolellat dels Colls és el lloc adequat per fer parada i fonda amb una vista extensíssima damunt de la depressió central. Tanquem la volta a la Roca Canalda per una pista que baixa de dret cap al Zoo del Pirineu on, impacients per esbrinar quines sorpreses guarda, inusualment arribem abans d'hora.

L'estiu passat, el Zoo del Pirineu va obrir al públic per compartir la seva aventura d'estima i fascinació pels animals, en particular per les aus rapinyaires de la fauna pròpia, tant nocturnes -mussols, òliba, duc, gamarús... com diürnes -àguiles, falcons, xoriguers... En un amfiteatre abocat a un cel net de destorbs i amb la discordança progressiva de Busa i Bastets a l'horitzó llunyà, l'Stania i l'Eloi, els artífexs del zoo, presenten d'un en un els estadants, n'expliquen els costums i els animen perquè demostrin les seves

L'Stasia amb una àguila i l'Eloi amb un aligot

habilitats animals. Alerta, que ningú s'alci! Les aus rapinyaires nocturnes, el mussol banyut, l'òliba, el duc i el gamarús, mostren el seu vol silenciós just damunt del cap dels assistents. El corb, ben negre i de bec potent, vola d'una a l'altra mà quan se'l crida. El falcó pelegrí en vol picat rapidíssim atrapa amb precisió increïble un tros de carn que l'Stania fa girar a la punta d'un cordill. Un aligot i una àguila completen l'exhibició de vol de les rapinyaires, a les quals, cel amunt, de tant en tant s'hi afegeixen voltors o aufransys. A canvi de l'actuació, les aus reben el seu menjar predilecte de premi. Entremig han sortit a escena la guineu i la fagina que, mercès al seu olfacte fi, han descobert els llocs on s'amaga el seu de menjar. Acabada l'actuació, l'Eloi ens acompanya encara en la visita per ensenyar-nos cadascun dels exemplars que viuen al zoo, amb especial detall per aquells que no han participat a l'espectacle: l'àguila daurada, el pigarg i l'àguila marcenca entre les grans rapinyaires, una cria mansa de duc que es vol ensinistrar, un mussol del Pirineu, un parell de turons engabiats que no s'estan quiets, un senglar salvat d'una mort segura per un pagès i molts més, impossible d'anomenar-los tots. De ben segur altres hi arribaran properament.

Puig Sobirà cavalca sobre Roca Canalda

La visita al Zoo del Pirineu ha estat d'allò més instructiva, ha embadalit i ha encomanat la il·lusió per tirar endavant projectes. Com és que no hi ha cada dia una filera d'autobusos fins a coll de Jou, plens d'escolars, de naturalistes o de jubilats, fent cua per entrar al zoo del Pirineu?

Uldecona (Montsià), Morella (El Port) i Pitarque (Maestrat). Els dies 13 i 14 de juny es va fer un recorregut cap al sud-oest per visitar les pintures rupestres dels Abrics de l'Ermita de la Pietat a Uldecona (Montsià, Catalunya), el museu Temps de Dinosaurians i el grandios castel·l de Morella (El Port, País Valencià) i el naixement del riu Pitarque i els *Órganos de Montoro* prop de Villarluengo (Maestrat, Aragó). Cadascuna de les visites fou magnífica, però cap d'elles deuria impressionar tant com el paisatge geològic retorçat del Maestrat vist des d'un autobús circulant per les giragonses encinglerades de carreteres estretes una tarda de tempesta.

Cérvol i caçador, a l'Ermita de la Pietat

L'ermita blanca de la Pietat s'enfila a mig vessant de la serra de Godall per dominar la fossa d'Uldecona. La paret de roca fa un seguit de balmes o abrics on, fa uns anys, es van descobrir pintures rupestres. El conjunt de les pintures dels **Abrics de l'Ermita** fa un total de 14 abrics al llarg de 500 metres en els quals s'han conservat 386 figures de persones i animals que abasten un període extens que es remunta fins a uns 8000 anys enrere. Les pintures són d'estil lleuantí, és a dir figures petites en acció dibuixades amb pocs traços exagerats i simbòlics. L'escena més completa i ben composta que es conserva és la d'una cacera de cérvols amb diversos arquers i cérvols corrent, travessats per fletxes i sagnant. Tot el recinte és tancat per evitar bretolades. Compta amb un excel·lent servei de visites guiades per experts i d'un centre d'interpretació de les pintures rupestres situat al costat de l'ermita. Als abrics de l'Ermita es veu néixer l'art i el simbolisme per la voluntat de comunicació entre els humans. No és en va que les pintures dels abrics de l'Ermita siguin catalogades com a Patrimoni de la Humanitat.

Morella és el prototipus de ciutat situada en un turó, emmurallada i amb una fortalesa al capdamunt, el bastió inexpugnable. Actualment, res a veure amb l'actitud reclosa que transmeten la muralla i el castel·l, Morella s'obre a la cultura, a la història, al turisme i a una fructífera recerca paleontològica a les argiles del Cretaci Inferior dels seus voltants. La capella de l'església de sant Miquel, a tocar del portal del mateix nom de la muralla, allotja el **museu Temps de Dinosaurians**. Aquest museu mostra alguns dels fòssils trobats a l'entorn i més ben preservats d'invertebrats i, especialment, de grans ossos de dinosaurians. Als jaciments de Morella han aparegut icnites de dinosauri i restes fòssils de tortugues, de cocodrils, dels plesiosaures marins, dels enormes sauròpodes herbívors

amb coll llarguíssim i cap petit, dels teròpodes carnívors i, més que de qualsevol altre grup de dinosaurians, dels ornitòmides encapçalats per *Iguanodon bernissartensis*. El museu interpreta els fòssils d'ossos de dinosauri en la seva posició anatómica de manera rigorosa i entenedora, fugint de la teatralitat que sovint acompanya la recreació dels dinosaurians.

El **castel·l de Morella** és una grandiosa fortalesa íntimament lligada a la roca de la muntanya. La muralla de la ciutat i les successives fortificacions concèntriques fan el castel·l pràcticament inexpugnable. Morella ha protagonitzat episodis claus de la història dels Països Catalans; en una presó humida del seu castel·l fou tancat el príncep Carles de Viana qui disputà el tron de la corona d'Aragó que finalment ocupà Ferran el Catòlic i Morella fou la ciutat baluard del general Cabrera, comandant de les forces carlines. Potser per seguir el fil de la història, pels carrers de Morella vam creuar-nos amb Ximó Puig, exalcalde de la ciutat, qui unes setmanes després seria escollit president de la Generalitat Valenciana.

Entre Morella i la comarca del Maestrat, a Terol, no hi ha camí fàcil per un autobús. Escollim doncs la ruta que passa per Todolella, la Mata de Morella, Cantavieja, la Cañada de Benatanduz i Villarluengo, que descobreix els paisatges més bonics i pobles de postal posats ran de cingle. Ens esperen a l'**Hostal de la Trucha**, situat a plena natura prop de la confluència entre els rius Pitarque i Guadalope, al municipi de Villarluengo. El complex, ara reconvertit en hotel acollidor que promou el turisme naturalista, havia estat la impremta de bitllets del banc d'Espanya. Hi arribem tard i sota la pluja, però tanmateix l'autobús supera una prova que mai més repetirà. La «trucha escabechada» és el plat estrella del sopar.

L'endemà el bus ens puja a la població de Pitarque. Aquí comença un itinerari excursionista poc o molt paral·lel al riu fins al seu naixement en una gorja entre parets calcàries. El camí és ple d'al·licients per un

Capçalera del riu Pitarque

Josep Peñuelas, premi Rei Jaume I 2015 de Protecció del Medi Ambient

Els **premis Rei Jaume I**, estan instituïts per la Generalitat Valenciana i la Fundació Valenciana d'Estudis Avançats. Aquests guardons van ser creats el 1989 per apropar els estudis i la investigació entre les diferents entitats científiques i empresarials per promocionar la investigació i el desenvolupament científic a Espanya.

El rellotge de sol monumental de la plaça de l'Estudi de Morella marca 2 quarts de 7 de la tarda al grup de la ICHN-Bages

naturalista al qual li falten ulls per mirar: serres erosionades en formes capricioses de monòlits i roques foradades que formen el massís de Peñarrubia; voltors que aprofiten els corrents tèrmics ascendents davant de les parets assolllades; plantes que no es troben a la Catalunya central com el coralet (*Berberis vulgaris*), la indianeta (*Centranthus angustifolius*) semblant a l'herba de sant Jordi (*C. ruber*) però de fulles estretes o dues labiades de flors grogues, *Stachys recta* i *Sideritis spinulosa*, o que hi són menys freqüents com el cirerer de guineu (*Prunus mahaleb*) i l'espina cervina de fulla petita (*Rhamnus saxatilis*); plantes tendres que prosperen vora els recs; les falgueretes que creixen entre les pedres dels marges i, finalment quan la vall s'estreny, el bosc ombrívol de ribera i un riu d'aigua freda i netíssima.

El riu Pitarque neix d'una surgència càrstica al bell mig d'una gorja. L'aigua se sent córrer sota la roca de dins d'una

coveta, brolla de diversos forats més amunt o més avall depenent de temporades i, després de saltar, s'encalma en un llit de còdols que en realça la seva sorprenent aparició. L'indret és d'una bellesa prístina per la roca i l'aigua clares.

A la tarda, la sortida té per colofó els Órganos de Montoro, un espai d'interès geològic i estètic –un geosite–, resultat de l'erosió damunt d'una sèrie d'estrats de roca calcària plegats fins a la vertical i descoberts per les fondalades

profundes excavades pels rius Guadalope i Pitarque.

El viatge de tornada serà per l'interior, més fàcil, per Calanda, Alcanyís on retrobem el Guadalope, Casp, Mequinensa, Lleida i Manresa. La sortida ha estat completa, variada i intensa, d'aquelles que deixen un record grat a la memòria. ■

Coralet (*Berberis vulgaris*) en fruit.

Órganos de Montoro

Delegació d'Osona - GNO

Sortida a la rampa de peixos de la resclosa de la Teula (Manlleu)

El 23 de maig passat, en el marc del «Dia mundial del peix viatger», convocatòria internacional d'actes per aconseguir la implicació de la població en temes ambientals i, particularment, fer atenció en els peixos de riu i les seves migracions, es va fer la quarta sortida del cicle de descoberta dels sistemes naturals, a la rampa de la resclosa de la Teula, al riu Ter a Manlleu.

Un total de 25 persones, d'entre adults i nens, van conèixer de mà de personal científic del Centre d'Estudis dels Rius Mediterranis – Museu del Ter, quines són les metodologies de pesca científica més utilitzades per conèixer el poblament de peixos d'un tram de riu.

Al llarg de l'activitat, es va donar a conèixer la biologia dels peixos que trobem als rius de Catalunya, els motius de les seves migracions i la seva importància. També es van explicar quins són els principals problemes que es troben els peixos per poder fer aquests moviments i les principals solucions que s'estan adoptant arreu del món. Com a exemple concret, es va explicar el funcionament

i la gestió de la rampa de peixos de la Teula, construïda l'any 2010 precisament per facilitar el moviment dels peixos en aquest tram del riu Ter a Manlleu.

Un cop feta l'explicació es va fer la pesca elèctrica per sota de la rampa de peixos per veure quines espècies de peixos hi havia. Això va permetre de comparar aquest mateix poblament amb el que es va trobar dins de la rampa, per comprovar si realment els peixos del riu són els que poden fer-la servir per als

(Continua)

seus moviments. Per tant, els participants de l'activitat, van poder determinar, mesurar i pesar els peixos capturats: molts individus d'una espècie de peix invasora, el veró o barb roig (*Phoxinus* sp.), alguna pseudoras-

bora (*Pseudorasbora parva*) i llop de riu (*Barbatula barbatula*), també invasores, i alguns individus de mida força més gran d'un peix autòcton, el barb de muntanya (*Barbus meridionalis*). ■

Sortida d'orquídies

El dissabte 16 de maig es va realitzar la tercera sortida del cicle de descoberta dels sistemes naturals, dedicada a les orquídies. La sortida es va dur a terme a Folgueroles, dins l'Espai Natural Guillerics-Savassona, i es va emmarcar dins la Jornada reivindicativa en defensa dels espais naturals protegits. La sortida va durar tot el matí, i a part de recórrer un parell de zones en cerca d'orquídies, també es va aprofitar per donar a conèixer el projecte de recerca participativa de l'Atlas d'orquídies d'Osona i es van explicar les característiques i particularitats d'aquest grup de plantes, sobretot pel que fa a la seva pol·linització i la simbiosi que mantenen amb fongs. Hi van assistir una vintena de persones, i tot i la falta de pluja i la calor de les últimes setmanes, es van

poder observar 12 espècies, tant de zones obertes (*Serapias lingua*, *Ophrys insectifera*, *Anacamptis pyramidalis*, etc.), com de bosc o vorada de bosc (*Dactylorhiza fuchsii*, *Neottia ovata*, *Platanthera chlorantha*, etc.). ■

Delegació de la Garrotxa

Els líquens dels guixos i dels granits de la Garrotxa

Dins la línia de recerca de líquens de la comarca de la Garrotxa, el diumenge 31 de maig, es va fer la cinquena sortida per conèixer els líquens dels guixos i dels granits de la Garrotxa, a càrrec d'Esteve Llop de la Universitat de Barcelona.

En aquesta sortida es va visitar els guixos de Beuda, concretament la cova de la Mosquera i uns afloraments de guixos d'unes antigues extraccions, i també un aflorament de guixos de Montagut. Més tard es van prospectar els granits de la vall d'Oix.

Hi van assistir 9 persones i es van recollir mostres per completar el *Catàleg de líquens de la Garrotxa*.

L'objectiu de totes aquestes sortides és donar oportunitat a les persones interessades

a introduir-se al món dels líquens i completar el catàleg comarcal. Enguany a més, es prepara una exposició i un llibre divulgatiu sobre els líquens de la Garrotxa.

Aquestes activitats es coorganitzen conjuntament amb el Museu dels Volcans, de l'Ajuntament d'Olot. ■

Plantes de la vall d'Hostoles

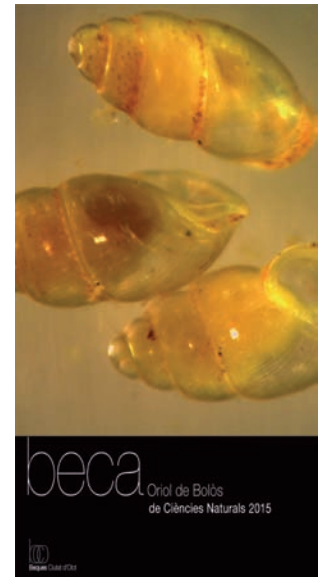
Conjuntament amb l'Ajuntament de Sant Feliu de Pallerols, l'Esbart de la Vall d'Hostoles, ATIC i el Parc Natural de la Zona Volcànica de la Garrotxa, el 19 d'abril passat es va organitzar l'activitat «Plantes de la vall d'Hostoles», a càrrec de Xavier Oliver.

En una sortida matinal es van poder veure una bona mostra de plantes mediterrànies i medio-

europées presents als voltants del poble de Sant Feliu de Pallerols.

Van assistir-hi 12 persones i en el recorregut es va visitar un bosc de ribera, un bosc mixte humit, una roureda seca i un alzinar. A prop del poble es va poder contemplar l'espectacular lliri de dia *Hemerocallis fulva*, que ha invaït el sotabosc del bosc de ribera implicant el desenvolupament de les plantes pròpies de la verna. ■

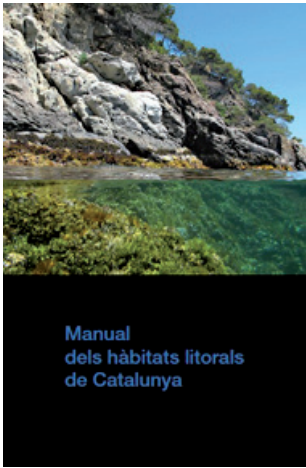
Beca Oriol de Bolòs de Ciències Naturals 2015

L'Institut de Cultura de la Ciutat d'Olot, per mitjà del Museu dels Volcans, Secció de Ciències Naturals del Museu de la Garrotxa i del Parc Natural de la Zona Volcànica de la Garrotxa, convoca la Beca Oriol de Bolòs de Ciències Naturals 2015, amb l'objectiu de fomentar la recerca en el camp de les ciències naturals en l'àmbit de la comarca de la Garrotxa.

Termini de presentació de la documentació: 30 de setembre de 2015 a la Secretaria de la Beca (Museu dels Volcans, Avinguda de Santa Coloma, 47; 17800 Olot).

Podeu consultar les bases i més informació al web olotcultura.cat.

Delegació de la Serralada Litoral Central

BALLESTEROS, E.; MARIANI, S.; CEFALI, M. E.; CHAPPUIS, E.; TERRADAS, M. *Manual dels hàbitats litorals de Catalunya*. Barcelona: Generalitat de Catalunya, Departament de Territori i Sostenibilitat. 251 p.

Presentació de *L'Atzavara*, núm. 25. *La vida a les aigües dolces*

La revista *L'Atzavara* que en els seus inicis era el *Butlletí* de la Secció de Ciències Naturals del Museu de Mataró, va iniciar la seva història el 1979 coincidint amb l'exposició de l'esquelet d'un roqual comú que havia aparegut a les platges d'aquest municipi un parell d'anys abans. La periodicitat dels primers volums va ser força irregular i és a partir de 1995 que es pren el compromís d'editar un volum cada dos anys. A partir d'aquest moment, els seus continguts estan basats en les conferències del seminari que la mateixa Secció organitza i per això els volums tenen un caire monogràfic. El 2002 coincidint amb la presentació de la cartografia de l'alguer de Mataró es publica un volum especial i a partir d'aquest any la periodicitat esdevé anual.

Ara fa menys d'un any la Secció de Ciències Naturals ha passat a ser el nucli de la nova Delegació de la Serralada Litoral Central de la ICHN i a partir d'enguany *L'Atzavara* es coedita entre la Direcció de Cultura de l'Ajuntament de Mataró i la mateixa Delegació. El propassat 17 de juny, a Can Palauet (Mataró), es va fer la presentació pública del volum 25 que està dedicat a la vida a les aigües dolces. El volum conté una dotzena d'articles, vuit dels quals són la versió escrita de les conferències impartides durant el seminari de 2014. Conté també, entre altres, un parell d'articles on s'analitzen els resul-

tats del projecte de recerca sobre les fonts de la Serralada Litoral, que han portat a terme diversos membres de la Delegació.

La presentació d'aquest volum de la revista va estar acompanyada amb una conferència a càrrec de Cristian Ruiz Altaba que amb el títol «Les nàiades, custòdies de les aigües dolces», va fer palesa la importància d'aquests mol·luscs d'aigua dolça per als ecosistemes fluvials i els greus problemes de conservació que fa molt temps que pateixen.

Tots els continguts d'aquest volum que inclou la conferència de presentació, són accessibles a través de l'espai [web de la revista](#) ■

Grup de treball Societat Catalana de Fotògrafs de Natura

Màrqueting per a fotògrafs. *Construint una marca*

El 4 de maig passat, Mònica Busquets, llicenciada en econòmiques i màrqueting per la Universitat de Barcelona, va impartir la sessió número 43 de la Societat Catalana de Fotògrafs de Natura (SCFN). Té 12 anys d'experiència a l'àrea de màrqueting i investigació de mercats, en multinacionals del sector IT i en PIMES en l'àmbit de serveis i actualment treballa com consultora de màrqueting en el tema de viatges.

Qui més qui menys està involucrat en les xarxes socials, però no és fàcil trobar un expert en el tema i si també volem que ho sàpiga explicar, se'ns farà realment difícil. La tasca serà «missió impossible» si necessitem que conegui a fons el món de la fotografia. Per això hem trigat tan de temps en fer aquesta conferència. Però finalment hem trobat la persona adequada. En efecte, la **Mònica** descobrí el món de la fotografia el 2003 a Hewlett Packard i va anar millorant la formació coneixent de primera mà diferents agents del món de la imatge com l'agència Magnum, el festival Les Rencontres d'Arles, el concurs Nature's Best Photography, i molts d'altres... A partir de llavors,

la fotografia es convertí en una de les seves grans passions.

Com ella mateixa confessa: «Per a mi el màrqueting és la meva feina i el meu hobby. Una disciplina molt dinàmica que em fa gaudir i aprendre cada dia alguna cosa nova. Em posa en contacte amb escenaris i agents molt dispars i emocionants. La tecnologia, les xarxes socials i el disseny formen part de l'equació. A més, la fotografia ocupa un lloc molt especial en la meua vida i en l'actualitat el concurs internacional de fotografia de natura MontPhoto, del qual sóc directora, em permet unir les dues passions».

D'una persona així només podia sortir una

Albert Masó presentant a Mònica Busquets a la sessió de màrqueting.

sessió molt entretinguda, però sobretot de gran interès per als membres de la SCFN i àdhuc per als que vingueren de fora, que eren majoria entre el mig centenar llarg d'assistents.

Recolzada amb uns esquemes i gràfics plens de dades del mercat, ens aclarí els fonaments bàsics del màrketing per a fotògrafs i professionals de la imatge, i ens parlà de *branding*, com construir la nostra marca.

Així mateix, analitzà els diversos aspectes que determinaran la repercussió de la nostra

activitat: com posicionar-se en l'entorn on estem, com diferenciar-se amb les nostres particularitats, com establir un missatge adequat, com utilitzar les diferents possibilitats del social media... i un llarg etc. Tot plegat, conceptes i eines que ens ajudaran a treure-li el màxim partit a la nostra feina!

Ara bé, tot això es pot ampliar molt, de manera que una de les peticions més clares del col·loqui final fou la necessitat de fer uns cursets que aprofundeixin cadascun d'aquests aspectes. En tindreu notícies... a través de les xarxes socials, és clar! ■

Cercant la imatge dels meus somnis. MontPhoto entrevista a Pere Soler

Amb aquest suggerent títol, el passat 15 de juny, es va realitzar la 44ena sessió de la Societat Catalana de Fotògrafs de Natura (SCFN). En tractar-se de l'acte de cloenda de la temporada 2014-2015, volíem que fos quelcom especial i per això varem inaugurar l'exposició del concurs MontPhoto i, ahora, convidar en Pere Soler. En Pere, és un fotògraf de natura especialitzat en paisatge, macro i flora, premiat en més de trenta concursos internacionals de la talla de Montier (França), Asferico (Itàlia), Narava (Eslovènia), Golden Turtle (Rússia), Ciutat de Vila-real, Montphoto, etc.

La fotografia és el nexa d'unió de les seves grans passions: la natura i els viatges. Gràcies a ella ha tingut l'oportunitat de fotografiar des de la propera Costa Brava fins a Madagascar, passant per les Illes Canàries, Grècia, Itàlia, Escòcia, França, Islàndia, Tunísia, Noruega, Egipte, Turquia, Kenya... En els últims anys el paisatge ha estat el tema principal del seu treball, buscant sempre les millors llums i les situacions idònies per a obtenir la imatge ideal.

Després de la presentació de la trajectòria dels ponents per part d'Albert Masó, Paco Membrives, en representació de Montphoto, començà la sessió fent el plantejament general.

La intervenció de Pere Soler va començar amb una declaració d'intencions, explicant la seva filosofia fotogràfica. A continuació començà un recorregut per la natura a través de 10 imatges reconegudes en els certàmens més prestigiosos de fotografia. Amb les preguntes d'en Paco, cadascuna fou comentada, explicant el que pretenia captar, com va buscar el moment més oportú i com ho va fer tècnicament.

Però la mostra no s'acabà aquí. Seguiren projectant més fotografies que ens van aproximar a la mirada particular de l'artista.

Pere Soler i Paco Membrives.

Moltes d'elles foren captades amb el cel ennuvolat, mal temps o de nit, i la composició es notava sempre molt treballada. En definitiva, tot plegat va ser un regal per a la vista del centenar d'assistents que omplien la sala.

El diàleg il·lustrat que Pere Soler i Paco Membrives van compartir amb tots nosaltres sobre la passió per la fotografia, la natura

i els viatges acabà amb un enriquidor col·loqui amb el públic. En definitiva, la sessió ens ha permès analitzar i conèixer de primera mà les fotos somniades per en Pere i les històries que s'amaguen rere d'elles. Si voleu

seguir somniant, podeu visitar la [seva web](#).

Exposició Montphoto. La sessió també constituí la inauguració oficial al claustre de l'IEC de l'exposició de les millors fotos (premiades i finalistes) del concurs internacional Montphoto-2014. Consta de més de seixanta imatges impreses amb gran qualitat per EGM Laboratoris Color i n'hi ha de totes les categories: fauna, flora, paisatge, macro, submarina, muntanya, denúncia ecològica...

Està disponible el llibre *Inspirats per la natura* (catàleg 2014), amb totes les fotos de l'exposició i més, impreses amb un sistema que ha proporcionat un gran nivell de qualitat. Els interessats podeu adquirir-lo a la llibreria de l'IEC o bé demanar el catàleg de qualsevol un escrivint a [Paco Membrives](#). ■

AYMERICH, P.; FERRÉ, A. [ed.] 2014. *Cartografia dels hàbitats a Catalunya, versió 2: manual d'interpretació*. Barcelona: Generalitat de Catalunya, Departament de Medi Ambient i Habitatge. 360 p.

Quartes jornades sobre el bosc de Poblet i les Muntanyes de Prades. Coneixements i experiències davant els reptes del canvi climàtic. L'Espluga de Francolí: Generalitat de Catalunya. 2015.

Societats adherides

Associació Orquidològica de Catalunya

El 10 de maig passat, es fa fer la sortida conjunta Associació Orquidològica de Catalunya-Institució Catalana d'Història Natural d'observació d'orquídies a Taradell (Osona). La sortida estava oberta a tots els interessats en el coneixement d'aquest grup de plantes i va reunir gairebé una trentena de persones.

L'organització de la sortida va anar a càrrec de Pere Espinet, qui unes hores abans de l'inici de la sortida va anar recorrent els entorns de Taradell per localitzar els indrets on hi havia orquídies florides. Això va permetre que durant la sortida s'observessin una

quinzena d'espècies. A tots els assistents els va sorprendre que just a l'entorn del nucli urbà de Taradell s'hi pugui trobar una diversitat tan elevada d'orquídies. ■

Representants en organismes i institucions

Comissió Tècnica de Boscos Singulars

Com entitat que forma part de la Comissió Tècnica de Boscos Singulars, la Institució, ha estat convidada a participar en l'experiència pilot que en el marc del projecte SIMWOOD (**Sustainable Innovative Mobilisation of Wood**) es du a terme amb l'objectiu d'establir un protocol en àrees forestals especialment sensibles pels seus alts valors naturals que permeti, quan sigui possible, un ús dels recursos fustaners que sigui compatible amb la conservació d'aquests valors naturals.

La primera fase d'aquesta experiència pilot té per objectiu identificar, sobre el terreny i en tres boscos singulars representatius, els diferents punts de vista i interessos que poden entrar en conflicte quan es pretén extreure fusta. En una fase posterior es preveu establir un protocol que permeti compatibilitzar els interessos de la propietat i amb la conservació dels valors naturals.

La primera visita sobre el terreny s'ha fet a Riu de Cerdanya, en un bosc de pi roig i avet de 150 ha que es troba a l'inventari de boscos singulars i que és un candidat a convertir-se en un bosc deixat a evolució lliure. Durant aquesta sortida es va fer una extensa reflexió sobre com es pot gestionar un bosc com aquest i les implicacions que comporta cada opció. ■

Consell Científic Assessor del Consorci del Parc Natural de la Serra de Collserola

El 6 de maig passat, l'equip redactor del Pla Especial de Protecció del Medi Natural i del Paisatge del Parc Natural de la Serra de Collserola va fer una presentació d'aquest document al Consell Científic Assessor del Consorci del Parc Natural de la Serra de Collserola, cosa que va permetre obrir un debat sobre el seu contingut ara que encara es troba en procés de redacció.

Des del Consell Científic Assessor es va recordar que des del primer moment s'havia manifestat l'interès a participar en el procés d'elaboració del pla especial i no limitar-se a ser informat de com avança la seva redacció.

Els temes que des del Consell Científic Assessor es van exposar de manera més concreta van ser els següents:

- La conveniència que el pla especial vagi més enllà dels límits del parc natural per poder desenvolupar totes les qüestions relacionades amb la connectivitat ecològica, ja que fins a la data han estat poc desenvolupades.
- El fet que s'està elaborant un pla bàsicament de caire urbanístic, quan un dels objectius de la declaració de parc natural era superar les limitacions que l'antic pla, estrictament urbanístic, tenia.
- El dubte sobre si la regulació oberta, flexible i adaptable que es proposa es podrà dur a terme sense un coneixement acurat del medi del parc, ja que en cas contrari es poden acabar admetent usos i instal·lacions amb efectes negatius pel parc.
- Els Espais de Regulació Especial, continuen essent un forat negre que no queda mai

(Continua)

prou clar com es tractaran.

- En un espai protegit de l'àmbit metropolità, no només s'ha de parlar de conservació sinó, també, de restauració.
- El pla especial ha d'anar aparellat amb la revisió de determinades previsions del Pla General Metropolità, ja que en cas contrari es continuaran perpetuant tot un seguit de

propostes obsoletes i perjudicials pel parc.

- Els aspectes relacionats amb la protecció de la legalitat i el compliment normatiu, no es desenvolupen de manera adequada per a que puguin ser efectius.
- El pla no té prou en compte les expectatives i necessitats dels residents al parc i no es clarifica com s'han d'abordar. ■

Jornades i congressos

Jornades 30 anys de la Llei d'Espais Naturals

Amb motiu de la commemoració dels 30 anys de l'aprovació de la Llei d'Espais Na-

d'aquesta llei i la conservació i la gestió dels espais naturals a Catalunya.

turals, diverses institucions de caire acadèmic han organitzat tot un seguit de jornades a Girona, Tarragona i Barcelona per debatre totes aquelles qüestions que giren al voltant

Podeu consultar les presentacions de la jornada del 18 de juny a Barcelona, així com els resums de les sessions de Girona i Tarragona i el document de conclusions generals, [al web de la Institució](#). ■

Recull de legislació

Catalunya

RESOLUCIÓ AAM/732/2015, de 9 d'abril, per la qual s'aprova la catalogació, descatalogació i canvi de categoria d'espècies i subespècies del **Catàleg de flora amenaçada de Catalunya**. DOGC núm. 6854 de 20 d'abril de 2015.

ORDRE AAM/112/2015, de 30 d'abril, per la qual es modifiquen els annexos 1 i 6 del document normatiu del **Pla rector d'ús i gestió de l'àrea protegida de les illes Medes**, aprovat pel Decret 222/2008, d'11 de novembre. DOGC núm. 6865 de 6 de maig de 2015.

RESOLUCIÓ TES/925/2015, de 28 d'abril, per la qual es crea el Comitè d'experts per a la coordinació del projecte de constitució de l'**Agència Catalana del Medi Ambient i del Territori**. DOGC núm. 6868 d'11 de maig de 2015.

Illes Balears

Decret 22/2015, de 17 d'abril, pel qual s'aprova el IV **Pla General de Defensa contra Incendis Forestals** de les Illes Balears (2015-2024). BOIB núm 056 de 18 d'abril de 2015.

Ballesteros, E.; Llobet, T. 2015. Fauna i flora de la mar Mediterrània. Girona: Brau. 143 p.

Vols rebre el NOTÍCIES més aviat, en color i amb enllaços als documents anunciats?

Contacta amb la Secretaria de la Institució (ichn@iec.cat) i demana la versió en format pdf!

Segueix-nos al Facebook.

Amb el suport de

Generalitat de Catalunya
Departament de Territori
i Sostenibilitat

fundada el 1899

ICHN
Institució Catalana
d'Història Natural

Filial de l'Institut d'Estudis Catalans

Redacció: ICHN
C. del Carme, 47
08001 Barcelona
Tel. 933 248 582
Fax 932 701 180
A/e: ichn@iec.cat
A/I: <http://ichn.iec.cat>

Imprimeix: IMPREMTA BADIA, SL
ISSN: 2339-5672
Maqueta: Albert Beltran
Dipòsit Legal: B.39829-1995

Resolució del Parlament de les Illes Balears per la qual es valida el Decret llei 1/2015, de 10 d'abril, pel qual s'aprova la **Instrucció de planificació hidrològica** per a la demarcació hidrogràfica intracomunitària de les Illes Balears. BOIB núm 066 de 30 d'abril de 2015.

Acord del Ple del Consell Insular de Mallorca d'aprovació definitiva del Reglament general de la Llei 2/2014, de 25 de març, d'**ordenació i ús del sòl**, per a l'illa de Mallorca. BOIB núm 066 de 30 d'abril de 2015.

Decret 41/2015, de 22 de maig, pel qual es regulen les activitats d'extracció de flora o fauna marina i les **activitats subaquàtiques a les reserves marines** de les aigües interiors del litoral de les Illes Balears. BOIB núm 077 de 23 de maig de 2015.

Decret 48/2015, de 22 de maig, pel qual s'aprova el **Pla de Gestió Natura 2000 de ses Salines d'Eivissa i Formentera**. BOIB núm 077 de 23 de maig de 2015.

Decret 47/2015, de 22 de maig, pel qual s'aprova el **Pla de Gestió Natura 2000 de l'Arxipèlag de Cabrera**. BOIB núm 079 de 27 de maig de 2015.

Decret 49/2015, de 22 de maig, pel qual s'aprova el **Pla de Gestió Natura 2000 de la Serra de Tramuntana**. BOIB núm 079 de 27 de maig de 2015.

País Valencià

ORDE 1/2015, de 23 de març, conjunta de la Conselleria de Presidència i Agricultura, Pesca, Alimentació i Aigua, i de la Conselleria d'Infraestructures, Territori i Medi Ambient, d'**ordenació de l'aprofitament ramader extensiu** tradicional als parcs naturals de la Comunitat Valenciana. DOCV núm. 7508 de 20 d'abril de 2015.

ORDE 10/2015, de 8 d'abril, de la Conselleria d'Infraestructures, Territori i Medi Ambient, per la qual es regulen els **aprofitaments forestals** a la Comunitat Valenciana. DOCV núm. 7508 de 20 d'abril de 2015.

ORDE 12/2015, de 10 d'abril, de la Conselleria d'Infraestructures, Territori i Medi Ambient, per la qual es declara la **reserva de fauna silvestre del Pou del Rollo**, en el terme municipal d'Ares del Maestrat. DOCV núm. 7516 de 30 d'abril de 2015.

Estat Espanyol

Llei 10/2015, de 26 de maig, per a la salvaguarda del **Patrimoni Cultural Immaterial**. BOE núm. 126 de 27 de maig de 2015. ■

Agenda

Cursos naturalistes

4 i 5 de juliol de 2015. **Flora del prepirineu. Endemismes i espècies amenaçades del Port del Comte i la vall d'Alinyà**, a càrrec d'ANDREU SALVAT, botànic. Aprèn, Serveis Ambientals.

10 i 11 d'octubre de 2015. **Dibuixar la natura**, a càrrec de Jordi Corbera.

Per a més informació i inscripcions: Secretaria de la ICHN. Tel: 933 248 582; a/e: ichn@iec.cat.

Delegació del Bages

Sortides naturalistes guiades:

Dissabte 11 de juliol de 2015, de 7.15 h de dissabte a 21 h de diumenge, **la vall de Comapedrosa (La Massana, Andorra)**.

Cal inscriure-s'hi a l'adreça ichnbages@gmail.com o bé al telèfon 933 248 582 de la Secretaria de la ICHN.

Delegació d'Osona - GNO

Sortides naturalistes guiades:

Dissabte 11 de juliol de 2015. **Les plantes medicinals**. Lloc de trobada: a les 10 h, Aparcament del Restaurant La Mola Santa Creu de Jutglars, el Lluçanès.

Cal inscriure-s'hi a través dels correus electrònics cerm@museudelter.cat, info@gno.cat o del telèfon 93 851 51 76 (Museu del Ter).

Han col·laborat en la redacció d'aquest NOTÍCIES:

Jordi Badia, Guillem Bagaria, Emili Bassols, Cèsar Blanché, Vicenç Bros, Eulàlia Comas, Jordi Corbera, Josep Germain, Albert Masó, Julià Molero, Pere Luque, Pep Ninot, Jordi Lluís Pi, Xavier Oliver i Ferran Sayol.